

Kurssiesseet – opiskelijan ohje

Perustiedot

Kurssin keskeinen suorittamistapa on esseiden kirjoittaminen. Kurssin kuluessa opiskelijat kirjoittavat kolme lyhyttä esseettä, sekä yhden laajemman esseen. Esseet ovat yksilöitä. Lyhyet esseet ovat analyysitehtäviä, jotka tehdään kurssilla jaeltavan materiaalin pohjalta. Analyysityötä tukevat luentomateriaali sekä kurssikirjallisuus. Lyhyet esseet arvostellaan asteikolla 0-10 pistettä, joten kukin niistä muodostaa 10% kurssin kokonaisarvostelusta. Lyhyiden esseiden leipätekstin mitta on **maksimissaan** 1000 sanaa, joka vastaa noin 3-4 sivua tekstiä. En mittaile palautusten pituutta yksityiskohtaisesti, pituussuositus on tarkoitettu sinulle ohjeeksi tehtävälle asetetusta mittakaavasta. Esseet palautetaan PDF-muotoisena tiedostona kurssin MyCourses -ympäristössä, osiossa 'Harjoitustehtävät'. Tehtävänantoja tarkennetaan vielä luennoilla mm. oheiskirjallisuuden osalta.

Kirjallisuusessee on kurssin osaharjoitus, jonka osuus on 40% kurssin kokonaisarvostelusta. Kirjallisuusessee on kurssin sisällöt ja teemat yhteen liittävä kokonaisuus, joka muodostuu teoriakatsauksesta ja reflektiivisestä osasta. Kirjallisuusesseen leipätekstin mitta on **maksimissaan** 5000 sanaa, joka vastaa noin 12-15 sivua tekstiä (Fonttikoko 12, riviväli 1). Loppuessee on palautettava 1.7. 2020 klo 23:00 mennessä.

Muista kirjoittaa esseidesi ensimmäiselle sivulle nimesi, opiskelijanumerosi sekä yhteystietosi (puhelin ja sähköposti). Erillistä kansilehteä ei tarvitse luoda. Esseet voi kirjoittaa suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi.

Kaikki kurssin esseet ovat yksilöitä. Esseiden ja aiheiden sisällöstä voit hyvin keskustella (on suositeltavaa, itse asiassa) muiden kurssilaisten kanssa, mutta itse esseetekstit ovat henkilökohtaisia kirjallisia tuotoksia. Kirjallisuusessee arvostellaan asteikolla 0 - 40 pistettä, muut esseet asteikolla 0 - 10 pistettä. Yhteensä esseistä on mahdollista saada 0 – 70 pistettä, joka vastaa 70% kurssin kokonaispistemäärästä.

Lyhyet esseet

Lyhyissä esseissä sovelletaan niitä vastaavilla luennoilla käsiteltäviä teemoja. Ensimmäinen essee liittyy johtajuusretoriikan teemoihin, joita sivuamme luennolla 3. Toisessa esseessä tehdään elokuva-analyysia ja se liittyy johtajuuteen merkityksenantona ja toimii alustuksena jälkisankarillisiin johtajuusteorioihin. Kolmas essee liittyy johtajuuden negatiivisten piirteiden tarkasteluun ja sen analysointiin kurssin teemoja hyödyntäen. Esseeluentojen luentokalvoissa annetaan vielä yksityiskohtaisempia vinkkejä lyhyiden esseiden laadintaan.

Essee 1 käsittelee johtajuusretoriikkaa. Siinä analysoidaan Nokian entisen toimitusjohtajan Stephen Elopin helmikuussa 2011 henkilöstölle lähettämää 'Burning Platform' –muistiota. Esseen tehtävänanto esitellään 28.4. luennolla 3 ja essee on palautettava kahdeksan päivän kuluessa eli 6.5. mennessä. Esseen materiaali (muistio) jaellaan kurssin MyCourses-sivun kautta.

Essee 2:n tehtävänä on pohtia johtajuutta Rashomon-elokuvan avulla. Tehtävänanto esitellään 12.5. luennolla 5 ja essee on palautettava 20.5. mennessä. Opiskelijat katsovat elokuvan ensin omatoimisesti ennen luentoa verkko-osoitteessa https://archive.org/details/Rashomon1950_201905 ja luennolla keskustelemme elokuvan sisällöstä ja opetuksista pienryhmissä ja koko kurssin kesken. Huomaa, että elokuva on katsottava alusta loppuun, jotta analyysissa olisi jotain mieltä. Kokemus on osoittanut, että elokuvan tarjoavassa verkkopalvelussa voi olla ruuhkaa ja elokuvan latautuminen saattaa siksi kestää. Älä siis jätä elokuvan katsomista viime tippaan.

Essee 3 käsittelee johtajuuden negatiivisia vaikutuksia yhteisössä ja yksilöissä. Analyysin kohteena on Otaniemessäkin aikanaan vaikuttanut suomalainen uskonnollinen laho ja sen johtaja (Koivuniemeläiset). Analyysi tehdään Helsingin Sanomien julkaiseman artikkelin ja luentoa 7 tukevan kirjallisuuden avulla. Tehtävä esitellään 26.5. luennolla 7 ja se pitää palauttaa 3.6. mennessä.

Kirjallisuusessee

Kirjallisuusessee on kurssin sisällöt ja teemat yhteen liittävä kokonaisuus. Kirjallisuusesseen lähdemateriaalina on kurssin kokonaisuus: luennot sekä luentoihin liittyvä kirjallinen materiaali (artikkelit, kirjat, luentomateriaalit ja muistiinpanot) sekä luennoilla ja harjoituksissa käytävä keskustelu ja kommentointi. Kirjallisuusessee muodostuu kahdesta osiosta, teoreettisesta katsauksesta ja refleksiivisestä tarkastelusta. Teoriakatsauksessa essee käy läpi kurssin opetussisällöt ja muodostaa niistä johtajuuden tarkastelun, vastaten tutkimuskysymykseen: mitä kurssikirjallisuus ja –opetus osoittaa johtajuuden luonteesta ja piirteistä? Reflektio-osiossa kurssin oppisisältöjä verrataan omiin henkilökohtaisiin johtajuuskäsityksiin ja

–kokemuksiin ja esimerkkeihin. Reflektiossa opiskelija käy läpi oman johtajuuskäsityksensä sisältöä, peilaa sitä kurssin teoriaan ja pohtii mahdollisia muutoksia omassa ajattelussaan. Voit myös miettiä, onko kurssin sisältö antanut sinulle välineitä, joilla kehittää omaa toimintaasi johtajuustilanteissa (esimiehenä/alaisena/jossain muussa asemassa) ja miten tietojaan ja taitojaan voisi harjoittaa. Reflektio-osion kirjoittamista tukeva tutkimuskysymys voidaan asettaa muodossa: mitä kurssi on minulle johtajuudesta opettanut?

Koska kurssi toteutetaan nopealla aikataululla, suosittelen, että aloitat esseen materiaalin koostamisen heti kurssin käynnistyessä. Sinun ei välttämättä kannata kirjoittaa heti valmista esseetekstiä, vaan huomioi kirjallisuusessee muistiinpanoja tehdessäsi ja kurssikirjallisuutta lukiessasi. Suosittelen, että kirjoitat jonkinlaista kurssitiedostoa, johon keräät ajatuksiasi luennoilta, harjoituksista, keskusteluista muiden opiskelijoiden kanssa, kurssikirjallisuudesta, omassa elinpiirissäsi näkyvistä johtajuusesimerkeistä, mediassa julkaistuista jutuista. Tekemällä tätä kahdeksan viikon ajan sinulla on kurssin luentojen päättyessä runsaasti omaa tekstimateriaalia, jota voit hyödyntää esseen laadinnassa. Huomaa kuitenkin, että **kirjallisuusessee ei ole oppimispäiväkirja**, vaan kurssin teemoja ja sisältöjä kokoava, pohtiva ja soveltava essee. Kurssimateriaalin läpikäyminen ja hyödyntäminen on aivan välttämätöntä esseen kirjoittamiselle. Voit täydentää kurssin sisältöä myös sinulle läheisellä johtamisaiheisella materiaalilla, mutta **älä korvaa sillä opettajan asettamaa kurssimateriaalia**.

Kirjallisuusesseen rakenteen miettiminen on sinun käsissäsi. Ensimmäinen mieleen juolahtava vaihtoehto on varmaankin jäsenellä kurssin sisältöä luentojärjestyksessä. Se on mahdollinen, mutta ei ainoa tapa jäsentää kurssisisältöjä.

Noudata esseen laadinnassa tieteellisen kirjoittamisen perussääntöjä. Viittaa kurssimateriaaliin. Voit myös käyttää esseessäsi kurssimateriaalin ulkopuolelta oma-aloitteisesti löytyvää materiaalia, mutta käytä harkintaa sen soveltamisessa. Opettajanasi en ole kovin innoissani, jos valitsemani kurssimateriaalin sijaan rakennat esseesi aliupseerikoulussa aikoinaan lukemasi syväjohtamisen oppimateriaalin ympärille. Sen sijaan, jos saat aikaisemmin tuntemasi johtajuuskeskustelun (ja käytännöllisen kokemustaustasi) ja tämän kurssin sisällön keskustelemaan keskenään, silloin teet jotain uutta ja innovatiivista.

Kirjallisuusesseen teoriaosassa tehtäväsi on käydä läpi kurssin kirjallisuus ja muodostaa siitä johdonmukainen kokonaisuus. Tehtäväsi on tunnistaa olennainen sisältö, nähdä kytköksiä materiaalien välillä, mahdollisia ristiriitaisuuksia ja asemoida johtajuuden teoreettista keskustelua. Ajattele rakentavasi kirjallisuuskatsausta materiaalista ja sillä kuvaavasi mitä johtajuudesta tällä hetkellä akateemisessa maailmassa tiedetään.

Kirjallisuusesseen reflektio-osassa voit ottaa enemmän vapauksia. Osion tarkoitus on kirjoittaa omasta kokemuksestasi, omista ajatuksistasi, miettiä omaa toimintaasi, asettaa kenties itsellesi jotain tavoitteita, kuvata niitä asioita, joihin kurssissa kiinnitit erityistä huomiota. Koitko esimerkiksi jotain yllätyksiä, miten kurssin johtajuuskäsitys ja omat ajatuksesi johtajuudesta ja sen merkityksestä istuivat toisiinsa? Mitä otat kurssilta ns. mukaasi? Voit myös halutessasi miettiä ja analysoida jotain omakohtaista johtajuuskokemusta tai -tilannetta kurssilla oppimasi käsitteistön avulla. Ajattele kuitenkin reflektio-osiossa omaksumasi uuden tiedon soveltamista ja hyödyntämistä. Käytä omaa harkintaasi esseen rakenteen suunnittelussa. Jotkut opiskelijat haluavat kirjoittaa teoria- ja reflektio-osiot erillisinä ja toiset rakentavat ne peräkkäiseksi vuoropuheluksi. Löydä sinulle toimiva tapa kirjoittaa johtajuudesta.

Kirjallisuusesseen osioille ei ole määritelty tarkkoja painoarvoja. Yleinen ajatukseni tätä ohjetta kirjoittaessani on, että teoriaosion ja reflektio-osion suhteellinen osuus ja paino arvostelussa olisivat 50/50.

Seuraavat kysymykset voivat auttaa sinua miettimään kurssitiedoston sisältöä ja edelleen oman esseesi lopullisen muotoon kirjoittamista.

Luento 1: Johdanto kurssin teemoihin

Mikä oli ennako-odotuksesi kurssin sisällöstä? Miten reagoit kurssin alussa kuvattuihin pyrkimyksiin?

Vastasivatko ne käsityksiäsi yliopiston johtajuusopetuksen sisällöstä?

Mitkä olivat omat lähtöajatuksesi johtajuudesta? Olitko pohtinut näitä kysymyksiä aikaisemmin? Oletko vahvaa mieltä johtajuudesta, puolesta tahi vastaan?

Kuinka paljon etukäteen tunsit akateemista johtajuustutkimusta, oliko sinulle tuttua teorioiden monimuotoisuus? Entä miten hyvin olit perillä johtajuuskeskustelun muoti-ilmiöistä?

Miten suhtaudut sekä Grintin että Alvessonin ja Spicerin ajatukseen johtajuuden lopullisesta määrittelemättömyydestä ja epämääräisyydestä? Nämä tarkastelut johtavat siihen, että yksikään johtajuusteoria ei kattavasti pysty kuvaamaan johtajuuden kokonaisuutta. Onko se käytännön näkökulmasta ongelma, vaiko vain tutkijoiden keskinäistä, käytännölle epäolennaista kinastelua? Ovatko käytännön työ ja johtajuusdiskurssi irtaantuneet toisistaan? Auttoivatko luentoharjoitukset sinua näkemään johtajuuden erilaisia tarkastelutapoja?

Luento 2: Johtajuus toimintana ja esimiestyö

Mitä mieltä olit Radcliffen ja Druckerin teksteistä: vihdoinkin hyvää tavaraa vai arveluttavan epätieteellistä? Kuinka paljon tunnet johtajuuskäyttämisen ja –tyylien perinnettä? Mitä mieltä olet: onko johtajuus erilaista vai samanlaista eri organisaatiotasolla tai eri toimialoilla? Voiko tätä soveltaa oman johtajuutensa kehittämiseen? Mistä Radcliffen/Druckerin esitys vaikenee? Entä muut luennon materiaalit, mitä ne paljastavat johtajien työstä, miten ne suhtautuvat Radcliffen esitykseen johtajuudesta henkisenä mielentilana?

Tunsitko management/leadership –jaottelun monet merkitykset etukäteen? Miten olet ajatellut termien merkityksestä käytännön maailmassa?

Tengbladin teksti kuvaa korkeassa asemassa olevien yritysjohtajien työajan sisältöä ja jakautumista. Yllättikö jokin yritysjohtajien työn sisällössä? Voiko johtajien ajankäytöstä oppia jotain omaan ajankäyttöön?

Holmberg ja Tyrstrup kuvaavat esimiestyön organisaation keskitasolla olevan lähinnä päivittäistä selviytymistä kuin tulevaisuus mielessä tehtyä maailmanvalloitusta. Mitä esimies voi oppia Holmbergin ja Tyrstrupin tutkimuksesta, voiko esimies edes hallita työtään ja jos niin miten?

Luento 3: Johtajuusretoriikka

Mitä mieltä olet ajatuksesta johtamisesta tunnetyönä? Voiko tunnetyöläiseksi oppia, entä voiko sitä vastustaa? Miten raskasta tunnetyön tekeminen voi olla? Tunnistatko emotionaalisen vaikuttamisen osana johtajuuden työkalupakkia, onko sinulla esimerkkejä (hyviä, huonoja) tästä. Missä ovat mielestäsi emotionaalisen vaikuttamisen eettiset rajat?

Millainen retoriikka vetoaa sinuun? Oletko aikaisemmin kiinnittänyt huomiota retorisiin seikkoihin? Onko puhe kaikki kaikessa, vai ratkaisevatko sitten teot? Millaiset teot? Tekevätkö johtajat niitä?

Onko merkitysvalta keskeisin modernin vallankäytön muoto? Ohjataanko meitä ja jos ohjataan niin kuka meitä ohjaa? Onko retoriikan ja vaikuttamisen taidoista hyötyä meille ”tavallisille ihmisille”?

Onko antiikin aikaisille opeilla (stoalaisuus, retoriikka) merkitystä 2000-luvun maailmassa tai työelämässä? Ovatko niiden ajatukset auttamattoman vanhentuneita vai ikiaikaista viisautta?

Luento 4: Sankarilliset johtajahenkilöt

Mitä ajattelet karismasta? Onko se opittavissa? Entä onko karisma välttämätöntä, hyödyllistä vai peräti

vaarallista organisaatiossa?

Ovatko johtajat muutoksen airuita vai tulppia? Milloin heidän panoksensa on välttämätön, milloin heistä tulee muutoksen esteitä? Voiko johtaja itse ymmärtää tämän? Miksi toinen esimies on konna ja toinen sankari, miten osat voivat muuttua?

Conger on omassa tarkastelussaan karismamyönteinen ja Alvesson & Svenningson edustavat kriittisempää kantaa (tai lähinnä kriittisyyttä johtamistutkimusta kohtaan). Miten näitä näkemyksiä voisi yhdistää? Mikä on Congerin ja Alvesson & Svenningsonin käytännön anti esimiestyötä tekeväälle henkilölle?

Luento 5: Elokuva-analyysi

Millaisia tunteita elokuva sinussa herätti? Olitko nähnyt/kuullut elokuvasta aikaisemmin? Miltä elokuvan kytkeminen johtajuuskysymyksiin tuntui? Vaikealta, selkeältä, epäoleennaiselta?

Millaista ymmärrystä maailmasta, organisaatioista, ihmisistä ja johtajuudesta voi fiktiivinen elokuva antaa jota teoreettinen kirjallisuus ei anna? Onko taiteella jotain annettavaa johtamiselle?

Elokuvaessee (kuten muutkin esseet) on osa sitä materiaalia, josta sinun on syytä loppuesseessä myös kirjoittaa. Älä kuitenkaan toista aikaisempaa tekstiä, vaan käytä omaa tekstiäsi lähdemateriaalina.

Luento 6: Kollektiivinen johtajuus

Jälkisankarillinen johtajuuskeskustelu on tuottanut lukuisia uusia teorioita. Ovatko nämä teoriat yhteismitallisia vai ristiriitaisia? Mitä arvoa näillä teorioilla on käytännön esimiestyölle? Onko tämä vain teoreettista hiustenhalkomista, vai aukeaako tästä ihan uusi tulokulma johtajuuden kehittämiseen?

Oletko tutustunut fenomenologisiin ajatuksiin aikaisemmin? Mikä on niiden arvo johtajuuskeskustelulle? Onko moderni suomalainen, ”hyvä johtajuus” jälkisankarillista? Mitä käytännön hyötyä näistä ajatuksista, voivatko ne muuttaa organisaatioita? Mikä on muutoksen tukkona? Onko organisaatioissa erilaisia johtajuuksia, ns. perinteistä ja relationaalista vai onko kyseessä saman ilmiön erilaiset manifestaatiot?

Miten kollektiivisesti jakautuneesta johtajuudesta tai kontekstin vaikutuksesta johtajuuden syntyyn pitäisi puhua organisaatioissa? Voivatko käsityksemme siitä mistä johtajuudessa on kysymys, muuttua? Voivatko organisaatiot oppia näkemään johtajuuden uudella tavalla?

Luento 7: Johtajuuden negatiiviset vaikutukset

Johtajuutta tarkastellaan tyypillisesti positiivisena asiana, miksi negatiiviset vaikutukset ovat jääneet sivuun? Miten organisaation jäsenten/esimiesten itsensä tulisi varautua johtajuuden negatiivisiin vaikutuksiin? Miten voimme torjua johtajuuden negatiivisia vaikutuksia organisaatioissamme?

Onko negatiivisuus kaikissa tilanteissa ei-toivottua? Miten ja kuka määrittää sen mikä on negatiivista johtajuutta? Voiko positiivinen johtajuus olla dysfunktionaalista johtajuutta?

Luento 8: Johtajuusetiikka

Miten Ciullan teksti toimi sinulle? Arvokasta sisältöä vai liikaa antiikin aikaista muisteloita? Mikä on moraalifilosofisen tarkastelun merkitys käytännön johtamistyössä? Törmääkö niihin pohdiskeluihin käytännössä? Entä Watters, onko kriisinhallintaoperaation johtamisen haasteilla mitään tekemistä suomalaisen esimiehen päivittäishaasteiden kanssa?

Miten moraalista puhutaan johtajuuden yhteydessä? Millaisia moraalisia dilemmoja johtamisasemassa olevat henkilöt kohtaavat? Voiko niihin varautua, miten?

Yhteenveto

Kurssin päätyttyä: mitä jäi käteen? Onko kurssi vaikuttanut johtajuuskäsityksiisi? Voitko peilata kurssin sisältöä omiin henkilökohtaisiin johtamiskokemuksiisi (johtajana, alaisena, sivullisena)? Mitä kurssin opeista voit ottaa käyttöösi ja miten voit kehittää omia tietojasi ja taitojasi johtajuuden piirissä edelleen? Vai voiko johtajuudesta sittenkään oppia yliopistokurssilla? Jos ei, niin mistä kurssi siinä tapauksessa on kertonut?

Laatukriteerijä

Esseitä arvioidaan seuraavista näkökulmista:

- Esseiden keskeisenä arvostelukriteerinä on sisältö ja laatu, ei mitta.
- Esseevastaus on tehtävänannon mukainen. Esseen kirjoittaja osoittaa, että hän ymmärtää asiakokonaisuuden ja osaa rajata siitä olennaisen. Esseessä keskitytään tehtävänannon kannalta keskeisiin, merkityksellisiin seikkoihin.
- Empiirissä esseeharjoituksissa kirjoittaja osaa johdonmukaisesti soveltaa teoreettisia käsitteitä aineiston analysoinnissa. Aineistoa on käytetty kokonaisvaltaisesti ja tehdyt tulkinnat ovat uskottavia.

- Kirjoittaja osoittaa kykynsä ajatella kriittisesti ja itsenäisesti. Kirjoittajan tekemät johtopäätökset ovat osuvia, laadukkaita ja perusteltuja.
- Esseen rakenne on johdonmukainen ja kiinteä.
- Essee on hyvin kirjoitettu: yleistajuisen selvä, ytimekäs ja omaperäinen (Kysymykseen vastaaminen ranskalaisina viivoina on nolla pistettä).